

Tango Müziğinin Tarihsel Süreci ve Türkiye’de Tango Müziğine Genel Bir Bakış

The Historical Process of Tango Music and an Overview of Tango Music in Turkey

Bahar SARIBOĞA¹

Geliş Tarihi: 11.06.2019 / Düzenleme Tarihi: 27.07.2019 / Kabul Tarihi: 29.07.2019

Özet

Tango Arjantin’de ortaya çıkan, Avrupa’da benimsenen bu vasıta ile tüm dünyaya yayılan ve Türkiye’yi de etkileyen bir dans ve müzik türüdür. Tangonun yaygınlaşmasında en büyük etken müzisyen ve dansçıların Avrupa’yı ziyaret etmesi, kayıt ve ses teknolojisinin ortaya çıkması gibi etkenler olduğu görülmektedir. Tango içinde dans, müzik, edebiyat gibi birçok öğeyi içinde barındırmaktadır. Bu vesileyle farklı kültürlerden etkilenecek gelişimini sürdürmüş, sosyal, kültürel ve toplumsal öğelerin birbirini tamamlamasıyla tango, uluslararası bir üne kavuşmuştur. Hemen hemen her toplum kendi tango stilini yaratmıştır. Bu yüzden tango literatüründe Fransız tangosu, Arjantin tangosu, İtalyan Tangosu, Türk tangosu gibi stiller ortaya çıkmıştır.

Türkiye’ye tango 1900’lü yılların başında öncelikle yabancı melodilere Türkçe sözler yazılarak aranjman çalışmalarıyla gelmiş, daha sonra Fehmi Ege, Necip Celal Andel ve Necdet Koyutürk gibi bestecilerin yazmış oldukları eserler ile Türk Tango müziği geleneği oluşmuştur. Tango ile ilgili çok sayıda tarihsel çalışmalara rastlansa da Türkiye’de yapılan tango müziği çalışmalarıyla ilgili çalışmalar sınırlı sayıda olduğu görülmektedir. Bu bağlamda Türkiye’de önemli bir yere sahip olan tango müziğine ilişkin bir durum değerlendirmesi yapmak amaçlanmıştır.

Bu çalışmada literatür taranarak nitel araştırmalardan betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Makalede tango müziği tarihsel bir çerçevede ele alınmış, tangonun ve müziğinin ortaya çıkışı, uluslararası bir üne kavuşması, tango müziğinde çığır açan Astor Piazzolla’nın önemi, tango müziğinin Türkiye’deki etkilerine ve özelliklerine değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tango, müzik, Astor Piazzolla, Türkçe tango müziği

Abstract

Tango is a Music type which has emerged in Argentina, adapted in Europe, whereby spreading worldwide and also affecting Turkey. The biggest factor in the spread of tango are the visit of musicians and dancers to Europe and the emergence of recording and sound technology. Tango contains many elements such as dance, music and literature in itself. On this occasion, it continued its development by being influenced by different cultures, and with the complement of social, cultural and social elements, tango gained an international reputation. Almost every society has created its own tango style. Therefore, in the tango literature, styles such as French tango, Argentinian tango, Italian tango, Turkish tango have emerged.

Tango has entered Turkey at the beginning of 19th century with musical arrangements by writing Turkish lyrics to foreign tunes. Later on Turkish tango tradition has been formed with the works composed by composers such as Fehmi Ege, Necip Celal Andel and Necdet Koyutürk. Even though we come across many historical works about tango, we can see that studies regarding tango music performed in Turkey are limited. Within this context, it is aimed to make a situation assessment of the tango music, which has an important place in Turkey.

In this study, a situation assessment has been made by screening the literature and therefore descriptive research method was used from qualitative research. In this article, tango has been approached within a historical framework, the emergence of tango and its music, its achieving fame, the importance of Astor Piazzolla, which has marked an era in tango music, the history and characteristics of Turkish tango music.

Keywords: Tango, music, Astor Piazzolla, Turkish tango music.

Giriş

Tango, 1800’lü yılların ortalarında Arjantin’in Buenos Aires kentinin sokaklarında ortaya çıkmış, 1900’lü yıllarda ise Avrupa’ya ve tüm dünyaya yayılarak gelişimini sürdürmüştür. Tango, duyguların beden dili ve müzik ile ifade edilen bir biçimdir. Tango, öncelikle bir dandır ve içeriğinde müziği, edebiyatı ve birçok kültürel öğeyi barındırmaktadır. Savigliano’ya göre tango, “dramatik (dans, müzik, şarkı sözleri ve gösteri) bir anlatıdır” (2004: 37).

Aydinoğlu’na göre tango, “Afrika ve Avrupa’ya dayanan dansların Arjantin’e taşınarak yerel dans ve kültürlerle etkileşiminden ortaya çıkmış bir kültür ögesidir. Geçmişten taşıdığı birikimi ile birlikte kültürel bir olgu haline gelmiştir.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Ordu Üniversitesi, Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi, Müzik Bölümü, Ordu, Türkiye.
E-posta: baharsariboga@gmail.com ORCID ID: 0000-0002-0902-344X

Her ne kadar Arjantin kökenli olsa da bugün artık dünyada mal olmuş bir yaşam biçimidir” (2011: 1). Akgün’e göre, “tango sosyal bir üründür. Doğduğu toplumla özdeşleşmiş, onun yazgısını paylaşmıştır. Tangonun parlak dönemleri, duraklama ve gerilemeleri, tekrar canlanmaları hep siyasal yaşamın, ona bağlı olarak da kültürün paralelinde gelişmiştir” (1993: 1).

Tango kelimesinin etimolojik kökenine ilişkin bazı bilgiler mevcuttur. Ancak bu bilgilerde farklı görüşler ve yorumlar hâkimdir. “Tango kelimesi tambodan gelir. Tambo, özgür bırakılmış siyahların on dokuzuncu yüzyılda Rio De la Plata’da buldukları yerlerdir” (Savigliano, 2004: 246). “Tango sözcüğü İspanyolca dilinde 1803’ten beri mevcuttur ve aşık kemiği anlamına gelir. Horacio Salas’a göre tango, muhtemelen Portekiz kökenli bir sözcüktür ve Amerika’ya Sao Tome’de konuşulan Afro-Portekiz kreolu aracılığıyla girmiş, Küba’da dolaştıktan sonra da İspanya’ya ulaşmıştır” (akt. Hess, 2007: 10, 11).

“Tango kelimesinin Afrika kökenli olduğu görüşü hâkimdir. Afrika’da (Angola ve Mali) tango olarak bazı yer isimleri mevcuttur. Aynı zamanda siyahi kölelerin festival eğlencelerini yaptıkları yer için de bu isim kullanılmaktadır. Afrika dilindeki *tambo*, *tangir* (tambur, davul) veya *tocar* (dokunmak, çalgı çalmak) kelimelerinden geldiği de söylenmektedir. Her nasıl olursa olsun kelimenin, danstan çok daha önce ve Arjantin dışında, Kanarya Adaları ve başka Latin Amerika ülkelerinde, siyahilerin davul müziği eşliğinde düzenledikleri eğlenceler ve davulun kendi adı olarak var olduğunu söylemek mümkündür. 19. yy İspanya’sında tango kelimesi bir Flamenko türü için kullanılmaktaydı. Buenos Aires’te ise 16. yy’da olduğu gibi, siyahilerin kendi danslarını ettikleri yer anlamına gelmektedir” (akt. Aydınöğlu, 2011: 2). “Tango’nun kelime kökenine ilişkin bazıları, Latince *tangere* fiilinden türetilmiş olduğunu, bu fiilin de İspanyolca’daki *tocar* veya *palpar* fiillerindeki ‘okunmak ya da bir enstrüman çalmak’ anlamı taşıdığını söylerken, bazıları da tango sözcüğünün siyahi kökenli olduğunu *tambor* ve *candombeden* geldiğini ileri sürmektedir. Ve deniyor ki; dansçılar *candombe* gösterilerinde, *candomberoya*, enstrümanını –muhtemelen tamboru- çalması için şöyle sesleniyorlarmış: ‘Haydi tango çal!’ dolayısıyla tango, bir çalgı ve bir dans adı olarak karşımıza çıkmaktadır” (Narter, 2016: 29-30).

“Enrique Corominas, Diccionario Etimologico adlı etimolojik sözlükte Arjantin dansı olarak belirttiği tango sözcüğünü, onomatopeyica ses bakımından çağrışım yapan kelimelerle açıklamak istemiştir. Corominas’a göre, “tangué 16. yüzyılda Normandiya’da yapılan bir dansın adı ve tingeltangel 1872 yılında Almanların hafif müzik çalınan kafelerinin adıdır” (Akgün, 1993: 13). “1899 yılında, dans ve dans müziği olarak tango anlamı, İspanyol Kraliyet Akademisi Sözlüğü tarafından kabul edilmiştir” (Hess, 2007: 11).

Arjantin’de ortaya çıkan tango, müzisyenler, dansçılar ve tango üzerine yapılan filmler sayesinde önce Paris’e daha sonra tüm Avrupa’ya ve dünyaya taşınmış, buralarda yayılarak kendini büyük bir toplumsal kitleye tanıtmış ve böylelikle uluslararası bir nitelik kazanmıştır.

“Tango, Paris’e 1900’lerin başında gelir. Argentino sığır tüccarları, bazı maceracı tango müzisyen ve dansçısıyla birlikte, tangoyu *belle époque*’un elit çevrelerine, kabarelerine ve müzikhollerine tanıştırmıştır. Tango’ya Fransa’da ev sahipliği yapan sadece dünyanın haz başkenti değildir. Marsilya tangonun giriş yaptığı başka bir Fransız limanıdır. Marsilya’nın dünyayı gezen denizcileri ve beyaz köle tacirleri, tangonun diğer alt sınıftan tanıtıcılarıdır. Tango Paris’e, toplumsal ölçeğin hem üst hem de alt düzeyleri aracılığıyla gelmiştir” (Savigliano, 2004:182).

“Fonografin 1877’de icat edildiği ve 1888’den itibaren sesin büyülebildiği bilinmektedir. Tangonun gelişimi kayıt tekniğinin gelişimine bağlı olduğu görülür. 1907 öncesinde çok sayıda tango kaydı mevcuttur, ancak kaliteleri çok kusurludur. 1907 yılında Alfredo Gobbi ve Angel Villoldo kayıt yapmak için Paris’e gitmişler ve bu kayıtlar yayımlandıktan sonra birçok ülkede kopyaları basılabilmıştır” (Hess, 2007: 70).

Tango, başlangıçta bir doğaçlama sanatı iken, özellikle Paris’e taşındıktan sonra belirli kurallar, teknik ölçütler koyularak uluslararası tangonun oluşmasına katkı sağlanmıştır. Aynı zamanda her ülke kendi kültüründen, müziğinden ve edebiyatından etkiler sunarak tangoyu çeşitlendirmiş, bundan dolayı Arjantin tangosuna ek olarak Fransız tangosu, İtalyan tangosu, Rus tangosu, Amerikan tangosu, Türk tangosu gibi farklı stiller ortaya çıkmıştır.

“Tango’nun cinsellik içeren, tutkulu ve erotik bir dans olduğu algısı genelde değişmemekle beraber, kimi zaman bir alt kültür ürünü olarak görülen tangonun yasaklanmasında ve yer altına girmesi, kimi zaman ise bunun tam aksi; bir üst kültür ürünü haline gelerek seçkin kesimin simgesi, modernleşmenin sembolü hatta demokrasinin vizyonu olması, birçok nedenin yanı sıra öncelikle farklı kültürlerdeki toplumsal cinsiyet algısından kaynaklanmaktadır. Tango kimi zaman bu algı sebebiyle kendisi değişime uğrarken kimi zaman da bizzat bu algının değiştirilmesi için kullanılmıştır. Öte yandan, bugün aynı zamanda bir gösteri dansı da olan tango ilk ortaya çıkışı itibarıyla sosyal bir danstır ve zaman içerisinde tango yapılan mekânlar

insanların birçok şeyi paylaşabildikleri birer sosyal ortama dönüşmüştür. Önceleri toplumlar içerisindeki bu kesimi temsil eden tango bugünkü iletişim çağı ve gelişen teknolojiye paralel olarak küresel toplum yapısı içerisinde bir tango toplumu oluşturmuştur" (Aydinoğlu, 2011: 1).

Tango Müziğinin Tarihsel Süreci

Tango müziği ilk zamanlarda çalgısal müzik olarak karşımıza çıkmaktadır. Araştırmalarda tango müziğin ortaya çıkmasında çeşitli kültürlerin etkisinin olduğu görülmektedir. Tangonun müzikal oluşumunun kaynaklandığı müzik türleri: habanera, milonga ve Tango Andalüz olarak düşünülmektedir.

"Buenos Aires *criollos*ları (Güney Amerika'da doğmuş Avrupalılar) ezgileri ve ilk İspanyol kolonilerinin müziğinin karışımında ortaya çıktığı söylenmektedir. Bu karışımın öğeleri olduğu öne sürülen türler ise: habanera, milonga ve tango Andalüz'dür. Habanera, İspanyol kökenli müzikle yerli dans ve melodilerin karışımından ortaya çıkmış bir Küba müziğidir. Tango Andalüz, İspanyol asıllı bir dans ve müzik türü; diğer adıyla *Tanguillo Espanol*. Milonga ise, o devirde Montevideo ve Buenos Aires'de bulunan siyahilerin koreografik gösterileriyle habanera'nın melodik yapısının birleşmesinden oluşmuştur. Tangonun, Endülüs flamenkosu, Güney İtalyanların melodileri, Küba habanerası, Afrikalıların candombe ritimleri ve vurguları, Avrupalıların polka ve mazurkaları gibi bir dizi müzikal etkiyle yoğrulduğu düşünülebilir" (Narter, 2016: 30-31).

"Ritim açısından tango, Küba kontrdansına, habaneraya ve Küba tangosuna bağlıdır. Küba tangosu, habanera ile birlikte, 1850-1860'lı yıllarda Latin Amerika'da yayılmıştır. Brezilya'da, Rio de La Plata'da olduğu gibi, tango adı habaneraya XIX. yüzyılın sonlarında verilmiştir. Tango brasileiro, başlangıçta Küba habanerasının yerel uyarlamasından başka bir şey değildir" (Hess, 2007: 65). Tango, genel olarak dört zamanlı basit ölçülü bir ritmik yapıya sahiptir. Dört zamanlı ölçünün kuvvetli zamanlarındaki birinci ve üçüncü vurgular tangonun ritmik yapısını oluşturmaktadır. "İki zamanlı ve senkop ritimli milonga da tangonun ritmik yapısına katkıda bulunmuştur. 1915 yılından sonra 4/4 ve 4/8 ritmik yapı, 1955'den sonra yeni ritmik karmalar gelişmiştir" (Hess, 2007: 65).

Çalgısal olarak bakıldığında ilk tango topluluklarının başlangıçta üçlü çalgı topluluğundan oluştuğu görülmektedir. Bu üçlüde öncelikle arp ya da gitar, keman ve flüt bulunmaktadır. Zamanla başta bandoneon olmak üzere, piyano, keman, kontrbas ve bazen klarinetin yer aldığı tango orkestraları oluşturulmuştur. Bu orkestraların oluşturulmasıyla tango, Arjantin'in seçkin kesimi ile tanışmıştır. Ancak tangonun vazgeçilmez çalgısı bandoneon olarak bilinmektedir.

Resim 1: Bandoneon (Akgün, 2002).

"Bandoneon 1835 yılında Almanya'da Krefeldli bir müzik öğretmeni olan Henrich Band tarafından icat edilmiştir" (Akgün, 1993: 19). "Taşınması zor ve çok masraflı olan kilise orgunun her yerde bulunamamasına alternatif olarak, dinsel törenlerde kullanılmak üzere, kolay taşınabilir ve benzer tınıyı veren bir çalgı ihtiyacından doğmuştur. Ancak çalma zorluğundan dolayı pek rağbet görmemiş ve dinsel bir çalgı niteliği kazanamayarak 1900'lerin başındaki göçlerle birlikte Arjantin'e göç ettirilmiştir" (akt. Aydınoğlu, 2011: 6-7).

"Tango şairi ve bestecisi Enrique Santos Discepolo'ya göre; hiçbir enstrüman hatta keman bile bizim duygularımızı, sevinçlerimizi ve hüznümüzü anlatmakta bandoneon kadar başarılı olamaz. Bandoneon tangonun lirik ruhudur; bandoneon, tangonun olmazsa olmaz enstrümanı ve simgesidir. Arjantin tangosunun müziğindeki hüznü duygusunu insana en çok hissettiren, sesi ve dramatik tınısıyla tangoya ruhunu veren önemli bir unsurdur. Keman kadar hüznü ama bazen isyanı, hüznüleri gölgede bırakır. Nefesinizi kilitler ya da soluk almanızı unutturur. Kulaklarınızla duyduğunuzun aslında bir ses olmadığı, onu sıkıca kavrayıp tutmazsanız iki elinizin arasından bir yılan edasıyla kıvrılıp kayıp gideceği yanlıgısını, işitme ve dokunma duyularıyla

alay edercesine yaşatabilme oyunculuğuna sahip adeta büyüğü bir enstrümandır bandoneon" (akt. Narter, 2016: 43).

"İlk çalgısal müzik olarak ortaya çıktığı görülen tango müziği, sonraları içeriğine vokali de eklemiştir. Sözlü tangolar 1917'lerden itibaren ortaya çıkmıştır" (Akgün, 1993: 36). Tangonun nasıl kendine özgü bir müziği ve dansı varsa sözleri de özeldir. Tango'nun sözleri genellikle aşk ve kadın teması üzerinedir. "Tango tarihçileri ve edebiyat eleştirmenleri 1918-1920 arasını, tango şarkı sözlerinde, açıktan açığa pornografik dizelerden, bıçkın ve duygusallaştırılmış bıçkın dizelere geçiş dönemi olarak tespit etmişlerdir" (akt. Savigliano, 2004: 89).

"Avrupa'daki tangoda ise, yalnız aşk ve sevgi üzerine sözler yazılmıştır. Fransa'da bir şanson müziğinin rahatlığı, İtalya'da Napoliten şarkıların duygusallığı, Almanya'da tempo bir marş gibi olmuştur. 1920'lerin başında Avrupa'dan Türkiye'ye de tango gelmiştir. Türk müziğinde tek sese alışmış insanlar, tangoda çok sesi bulmuş, onun müzik yapısı içindeki armoniyi sevmiştir. Türk insanı için tango, danstan öte bir şarkıdır ve şarkı sözleri itibarıyla her insanın yaşamında önemli bir yer tutmaktadır" (Erağan, 1994: 85).

"Gerek şarkı sözlerinin içeriği, gerek besteciler veya söz yazarları açısından bakıldığında tangodaki erkek egemenliği veya bir diğer bakış açısı ile maçoçluk oldukça açık bir şekilde görülmektedir. Ancak bu durumun, tangonun yaratıldığı ortamlarda erkeklerin sayıca çokluğundan kaynaklanıyor olabileceğini göz ardı etmemek gerekir" (Aydinoğlu, 2011: 6). Tango şarkıcısı deyince akla ise Carlos Gardel gelmektedir.

"Tango müzisyenleri ilk kuşağı 1898-1917 yılları arasında kendini eğitmiş müzisyenlerden oluşmuştur. Bu yüzden kısıtlı teknik bilgilerinden dolayı tango müziğini yorumlamayı ve geliştirmeyi engellemiştir. Ancak 1920'li yıllarda klasik eğitim almış tango müzisyenleri kendini göstermeye başlamıştır" (Narter, 2016: 54). Tango'nun Altın Çağı olarak bilinen bu dönemlerde tango zirveye ulaşmıştır.

"Tango tarihinin çok ince çizgilerle birbirinden ayrılan birçok dönem içerdiğine tanık olunmaktadır. Bu dönemler sırasıyla; tangonun tarih öncesi dönemi Prehistoria Del Tango (1865-1880), eski dönem Guardia Vieja (1880-1917), geçiş dönemi Periodo De Trancision (1917-1925), yeni dönem Guardia Nueva (1925-1948), üçüncü dönem Tercera Guardia (1948-)" (Akgün, 1993: 44).

Tablo 1: Eski dönem (1880-1917) bestecileri

Besteci	Yıl
Rosendo Cavetano Mendizabal (Anselmo Rosendo)	1868-1913
Angel Gregorio Villoldo	1869-1919
Enrique Saborido	1876-1941
Vicente Greco (Garrote)	1888-1969
Roberto Firpo	1884-1969
Manuel Arozteui	1888-1938
Francisco Canaro	1888-1965
Carlos Posadas	1874-1918
Alfredo Bevilacqua	1874-1942
Alfredo Gobbi (Baba)	1877-1938
Manuel Campoamor	1877-1941
Juan Maglio (Pacho)	1880-1931
Domingo Santa Cruz	1884-1931
Ernesto Ponzio	1885-1934
Prudencio Aragon	1886-1964
Arturo De Bassi	1890-1956

Tablo 2: Geçiş Dönem (1917-1925) bestecileri

Besteci	Yıl
Agustin Bardi	1884-1941

Juan De Dios Filiberto	1885-1964
Gerardo Hernan Mathos Rodrigues	1887-1948
Eduardo Arolas	1892-1924
Juan Carlos Cobian	1895-1953
Enrique Delfino	1895-1967
Anselmo Aietta	1896-1964
Edgardo Donato	1897-1963
Oswaldo Fresedo	1897-1984

Tablo 3: Yeni Dönem (1925-1948) bestecileri

Besteci	Yıl
Julio De Caro	1899-1980
Pedro Maffia	1899-1967
Juan D'Arienzo	1900-1976
Enrique Santos Discépolo	1901-1951
Pedro Laurenz	1902-1972
Sebastian Piana	1903-1994
Carlos Marcucci	1903- 1957
Carlos Di Sarli	1903- 1960
Ciriaco Ortiz	1904-1970
Oswaldo Pugliese	1905-1995
Lucio Demare	1910-1974
Alfredo Gobbi (Oğlu)	1912-1965
Anibal Troilo	1914-1975
José Basso	1919-1993

Tablo 4: Üçüncü dönem (1948-) bestecileri

Besteci	Yıl
Argentino Galvan	1913-
Enrique Mario Franchini	1916-1978
Horacio Salgan	1916-2016
Domingo Federico	1916-2000
Hector Stamponi	1916-1997
Armando Pontier	1917-1983
Osmar Maderna	1918-1951
Mariano Mores	1922-2016
Eduardo Rovira	1925-1980
Roberto Pansera	1932-
Astor Piazzolla	1921-1992
Leopaldo Federico	1927-2014
Atilio Stampone	1927-
Julian Plaza	1928-2003
Oswaldo Bellinghieri (Berlingieri)	1929-2015

Ernesto Baffa	1932-2016
Raul Garelo	1936-2016
Osvaldo Piro	1937-
José Leonardo Colangelo	1940-
Rodolfo Mederos	1940-
Nestor Marconi	1942-
Daniel Binelli	1946-
Maximo Diego Pujol	1957-

“Bugün hala tango orkestralarının repertuarında bulunan, besteci ve piyanist Rosendo Mendizabal tarafından 1890'larda yazılmış olan *El Entrerriano* adlı tango, müzik tarihçilerinin kayıtlarına göre en eski tango bestesi olarak kabul edilmektedir. Plağa alınan ilk tango ise 1903'te kaydedilen Ernesto Ponzio'nun bestelediği *Don Juan* olarak kayıtlara geçmiştir” (Narter, 2016: 48). “1916 yılında mezuniyetlerini kutlayan mimarlık öğrencileri için Matos Rodriguez'in bestelediği, *Karnaval* anlamına gelen *La Cumparsita* bütün dünyada bir simge haline gelen tango müziği olarak bilinmektedir” (Erağan, 1994: 84). Bu eser günümüzde bile hala balolarda, düğünlerde icra edilmektedir. “Manuel Campoamor'un bestelediği *La Cara de la Luna*; Santa Cruz'un *Union Civica*; Enrique Saborido'nun *La Morocha* ve *Felicia* tangoları, Angel Villoldo'nun bestelediği *El Esquinazo*, *El Portenito*, *El Choclo* ve *Yunta Brava* adlı tangolar 19. yüzyıl sonları ve yeni yüzyılın hemen başlarında bestelenmiş ve günümüzde hala popülaritesini koruyan en eski tangolar arasında sayılmaktadır” (Narter, 2016: 50). 21. yüzyıl içinde ise müzikteki gelişim ışığında ve yeni yaklaşımlar tango müziği içinde yeni arayışlara sebebiyet vermektedir. *Gotan Project*, *Bajofondo Tango Club* elektronik müzik ile yapılan bazı tango çalışmalarına örnektir.

Tango Müziğinde Yeni Bir Dönem: Astor Piazzolla

Günümüzde tango müziği denildiğinde akla ilk gelen isimlerden biri Astor Piazzolla'dır. Onu uluslararası üne kavuşturan ise yenilikçi anlayışı sayesinde tango müziğinde yeni bir akımın öncüsü olmasından kaynaklanmaktadır. Klasik tango müziği ile yetişmesi, Paris'te klasik müzik eğitimi alması, Amerika'da caz müziğine olan ilgisi gibi tüm etkenler bir araya gelince Astor Piazzolla'nın tango müziğinde yeni bir çığır açmasına neden olmuştur.

“Astor Piazzolla, 11 Mart 1921'de İtalyan asıllı bir ailenin çocuğu olarak Arjantin'in Mar Del Plata kentinde dünyaya gelmiştir” (Akgün, 1993: 80). “Dört yaşında babasıyla birlikte New York'a gitmiş, dokuz yaşında bandoneon öğrenmiş, özellikle caza ilgi duymuştur. On üç yaşında iyi bir bandoneon icracısı olmuş, ayrıca solfej dersleri de almıştır. Arjantin'e geri döndüğünde birçok tango orkestrasında çalmaya başlamıştır” (Hess, 2007: 98). “Astor Piazzolla, Libero Paolini ve Alberto Ginastera gibi hocaların öğrencisi olmuş, klasik tangonun icracısı olarak başladığı müzik yaşamında Miguel Calo ve Anibal Troilo orkestralarında çalarken bandoneon tekniği ve yaptığı düzenlemelerle dikkati çekmiştir” (Akgün, 1993: 80). “Çaldığı Anibal orkestrası için düzenlemeler yazmıştır. Buenos Aires Senfonisi'ni yazmış ve Devlet Radyosu'nda katıldığı Fabian Sevitzsky yarışmasını kazanmıştır” (Hess, 2007: 99). “Piazzolla, tangonun Altın Çağ dönemindeki müzikal zenginlikle çevresi sarılıyken, geleneksel tango içinde kalırsa elde etmek istediği yüksek başarıya ulaşmanın kolay olmayacağını anlaması onu, 1946 yılında kendi orkestrasını kurmaya götürmüştür” (Narter, 2016: 57-58).

“Astor Piazzolla 1954 yılında Paris'e gitmiş ve orada Ravel'in öğrencisi, Nadia Boulanger ile beste çalışması yapmıştır. Boulanger, Piazzolla'yı tango beste yapması için teşvik etmiştir” (Hess, 2007: 99). “1958'den 1960'a kadar New York'ta yaşayan Piazzolla, caz-tango adı altında bazı çalışmalar yapmıştır” (Akgün, 1993: 81). “Amerika'da kulaklarında yer eden caz ritminin öğeleriyle tangonun ritimsel bileşenlerini ve klasik öğeleri harmanlayarak, adına Tango Nuevo-Yeni Tango denilen bir tür yaratmıştır. Yarattığı bu müziği, dans edilebilir olmaktan çok, dinlemek için geliştirmek konusunda bir yol izlemiştir. Ancak dans edenlerin de beklentisini dikkate alarak caz ritimlerini oldukça farklı bir forma büründürmüştür” (Narter, 2016: 58). “Piazzolla tangonun dansa bağımlı olmasını reddetmiştir. Yalnızca müzisyenler için çalışmış ve tangoyu büyük müzik düzeyine çıkarmıştır” (Hess, 2007: 98). “1960 yılında 1988'e kadar sürdüreceği ünlü beşlisi Quinteto Nuevo Tango-Yeni Tango Beşlisi'ni kurmuş ve Piazzolla 1988 yılında bu beşli ile İstanbul Festivali'ne katılmıştır” (Akgün, 1993: 82).

“Astor Piazzolla, tangoda devrim yapacak bir yeniliğin kahramanı olmuştur. Önceleri sadece çekimserlikle karşılanan daha sonra yadsınarak *delilik* olarak kabul edilen müziği kadar, alışılanın ötesindeki düzenlemeleri ve çalış biçimiyle de yadırganmış ve tepki görmüştür. Çünkü Piazzolla halkın çok sevdiği, neredeyse ulusal müzik niteliğini kazanan tangoyu onun elinden almış ve değiştirmeye kalkmıştır. *Yeni Tango* adını verdiği besteleri zamanla özgün Piazzolla müziğine dönüşür. Astor Piazzolla'nın dış dünyada kazandığı başarı ve tango adını yeniden duyurmadaki öncülüğü, fanatik tangocuları biraz olsun yatıştırır ve Piazzolla'nın adı ancak bu sayededir ki özel, saygın bir konuma ulaşır Arjantin'de” (Akgün, 1993: 79).

Astor Piazzolla tangoda yenilik yapan hatta bazılarında göre bir devrim gerçekleştiren isim olarak müzik tarihinde yerini almıştır. Piazzolla aynı zamanda klasik müziğin temsilcilerinden biri olmasından dolayı günümüzde özellikle klasik müzik icracıları tarafından tango denilince akla ilk gelen isimlerden biridir. Piazzolla'nın bu yeniliği tango müziğini dinlenebilir bir müzik olmanın ilerisinde aynı zamanda bir ekol haline dönüştürmüştür. "Piazzolla konçerto, opera, film ve tiyatro müzikleri gibi yaklaşık yedi yüz elli eser bestelemiş, yetmiş ses kaydı gerçekleştirmiştir" (Clarke, 1989: 915).

Türk Tango Müziğine Genel Bir Bakış

On dokuzuncu yüzyılın sonlarında kayıt ve ses teknolojisinin ortaya çıkmasıyla birlikte müzik alanında yeni bir döneme girilmiştir. "Sigmund Weinberg'in İstanbul'a 1895'te ilk defa getirdiği fonografin ardından yerli kayıtlar başlamıştır. İstanbul'da 20. yüzyılın başından itibaren önce fonograf, ardından da yerli ve yabancı gramofon mağazalarında çeşitli silindir ve plaklar satışa sunulmuştur. İstanbul'daki ilk kayıtlar 1900 yılına ait olup yaklaşık beş bin civarında olduğu bilinmektedir" (Alimdar, 2016: 235).

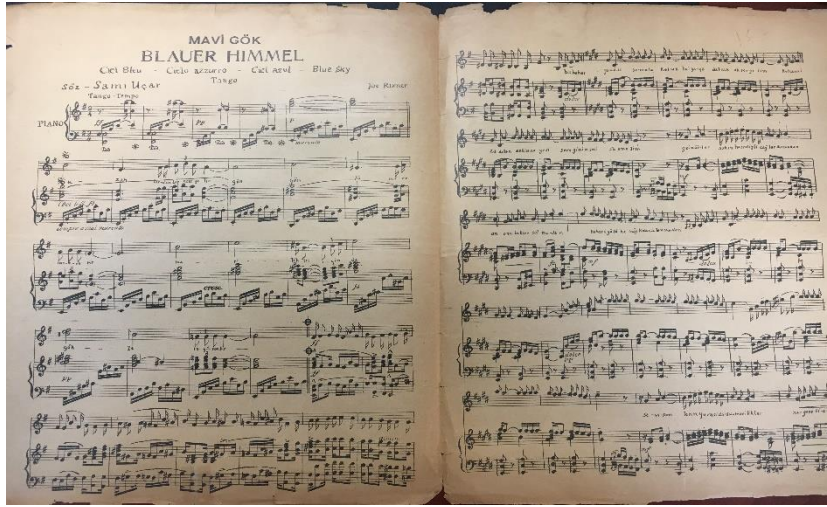
Tango, Avrupa'da yaygınlaştıkça etkisi Türkiye'de de hissedilmeye başlanmıştır. "Tangonun bir müzik türü olarak Türkiye'de tanınması gramofon ve taş plakların yaygınlaşması sonucu Arjantin ve Fransa'dan gelen plaklar sayesinde gerçekleşmiştir. Dolayısıyla ilk tangolar bu müzikler eşliğinde yapılmıştır" (Tül Demirbaş, 2017: 169). "Tango, Türkiye'ye Cumhuriyet'in ilanından sonra yetmiş sekiz devirli taş plaklarla girmiştir. Gerardo Mathos Rodriguez'in La Cumparsita adlı ünlü tango eseri Türkiye'de hızla tanınmaya başlamış ve birçok düğünde gelin ve damat için ilk dans parçası olarak çalınmıştır" (Narter, 2016: 44).

Türkiye'de tango, toplumdaki batılılaşmanın müzik üzerindeki etkisi olarak ortaya çıkmıştır. "Atamert'e göre tango, Türkiye Cumhuriyeti'nin yeni görüntüsünü temsil etmek için, özellikle cumhuriyetin kuruluş yıldönümü kutlamalarında bulunan yabancı konuklara, Türkiye'nin modernleşme sürecinin başarısını kanıtlamak çabasıyla resmi müzik haline getirilmiştir. Çağdaşlaşma sürecinde olan yeni Türkiye Cumhuriyeti devletinin inşasında, küresel bir malzeme olan tango, yerelleştirilerek kullanılmıştır" (akt. Aydınöğlü, 2011: 11).

Türkiye'de tango, dans müziği olmanın ötesinde öncelikle bir şarkı olarak kabul edilmiştir. Arjantin tangosunun aksine çalgısal müzik olarak örnekleri yok denecek kadar azdır. Ancak Muhlis Sabahattin Ezgi tarafından solo piyano için yazılan Tango Türk adlı eser plağa kaydedilmiş ilk özgün çalgısal eser olarak bilinmektedir. Türkçe tangoların yorumcuları genellikle kadınlar olmuştur. Plak kayıtlar da kadın yorumcular tarafından seslendirilmiştir. İlk sözlü Türkçe tango çalışmaları yabancı tango melodilerine Türkçe sözlerin yazılmasıyla kendini göstermiştir. "Fransa'da konservatuvar eğitimi gören ilk kadın sanatçılardan biri olan Afife Hanım² fokstrot, çarliston, tango gibi dans ritmindeki ezgileri Türkçe sözlerle yeniden yorumlamış, ilerde aranjman deyişleriyle karşılanacak bir akımın ilk temsilcilerinden olmuştur. 1931-32 yıllarında Suzan Lütfullah Hanım Almanya stüdyolarına, Alman orkestralarının eşliğinde yapmış olduğu Türkçe sözlü kayıtlarla Afife Hanım'ın açtığı yolda örnekler vermiştir (Ünlü, 2016: 277, 281).

"Toplumun değişim sürecinde fazlasıyla etkin olan yenilikçi besteciler, çoksesli müzik üretmeye başlamışlardır. Aralarında operalara ve düetlere rastlamak son derece olağandır. İlk tango solistlerine baktığımızda, Süreyya Opereti'nin en önemli solistlerinden biri, son derece güzel sesli Afife Hanım göze çarpar. Afife Hanım, Gül Tango, Şivekâr ve Sevda isimli tangoları plağa okur (1930). Bu üç tangonun önemli ve ortak özelliği Avrupalı müzisyenlerce bestelenmiş ve besteye Türkçe sözler yazılmış olmasıdır. Dönemin bir başka kilometre taşı, Galatasaray Lisesi'nin izci öğrencileri tarafından 1927 yılında kurulan ve adını izci ve caz sözcüklerinin ilk hecelerinden alan İzcaz orkestrasıdır. Orkestra şefi ve keman sanatçısı, Mavi Gözler isimli tangonun da bestecisi Müfit Hasan tarafından kurulan ve iki keman, üç viyolonsel, akordeon, iki banjo, gitar, piyano ve davuldan oluşan orkestra, 1933 yılından dağılışına kadar altı yıllık zaman diliminde tango kayıtları yapmıştır" (Narter, 2016: 203).

² Afife Hanım (Tanyeli) 1901 yılında İstanbul'da doğdu. Okul yıllarında sesi güzel olduğu için müsamerelerde şarkılar söyleyerek dikkatleri çekmiş ve Cumhuriyet Hükümetinin eğitim amacıyla yurt dışına gönderdiği ilk öğrencilerden biri olmuştur. Paris'te Ecole Normal De Musik'de eğitim gören ilk ve tek Türk kızdır. Lirik soprano bir ses rengine sahiptir (Ünlü, 2016: 499).

Resim 2: Yabancı bestecilere ait tango melodilerine Türkçe sözlerin yazıldığı bir örnek. Mavi Gök (Blauer Himmel). Söz: Sami Uçar. Müzik: Joe Rixner.

Resim 3: Sözler Türkçe, müzik Yunanca bir tango örneği.

1920'li yılların sonlarına doğru söz ve müziği Türk besteciler tarafından yazılan tangolar ortaya çıkmaktadır. Bu açıdan Türk tangosunun üç temel taşı; Necip Celal Andel, Fehmi Ege ve Necdet Koyutürk olarak bilinmektedir. İlk Türkçe sözlü tango ise 1928 yılında Necip Celal Andel tarafından yazılan Mazi'dir. "Sözlerini Necdet Rüstü Efe'nin yazdığı Mazi, 1930-31 yıllarında, o günlerde bir konservatuvar öğrencisi olan Seyyan Hanım (Oskay) tarafından plağa kayıt edilmiş, ardından Fehmi Ege tarafından bestelenen Mehtaplı Bir Gecede isimli bir tango da yine Seyyan Hanım tarafından plağa kayıt edilmiştir. Neticede Seyyan Hanım, Türkçe tangoları ilk seslendiren kadın solist olarak tarihte yerini almıştır" (Erağan, 1994: 86). "Viyolonist, orkestra şefi ve besteci kimliğiyle Fehmi Ege (1902-1978), gerek tangoları, gerekse tango dışı besteleriyle, Ankara ve İstanbul radyolarında kurduğu tango orkestralarıyla yaptığı bant kayıtlarıyla, Türkiye'de Batı müziğinin yerleşmesinde önemli rol oynamıştır" (Narter, 2016: 203).

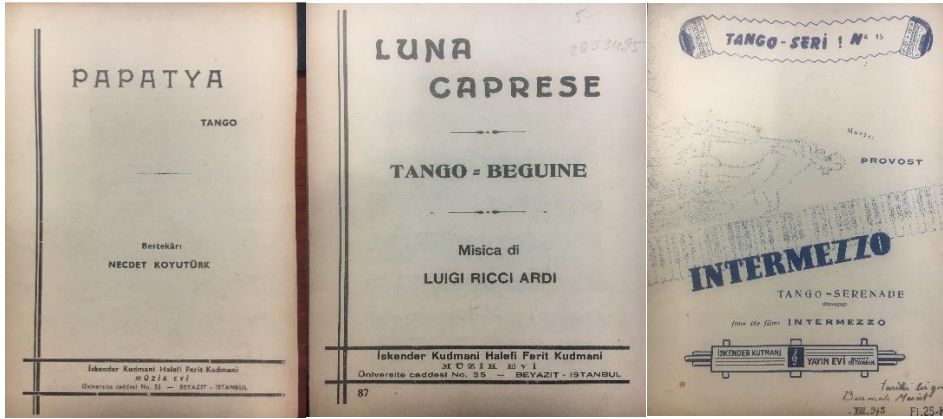
"İlk Türkçe sözlü tango Mazi, 1932 yılında yayınlandığında gördüğü olağanüstü başarıyla, eğlence hayatına yıllar yılı sürüp gidecek bir dans türü katılmıştır. Denebilir ki; hiçbir popüler müzik akımı Türkçe sözlü tangonun sağladığı başarıyı sağlayamamış, uzun ömürlü olamamıştır. Türk tangosu, bütün yenilikçi çaba ve yaklaşımların üstüne çıkmıştır. Kadın ve erkeği gündelik hayatta yan yana getirmenin yollarını bulmaya çalışan Cumhuriyet yönetimine, hiçbir şey tango kadar yardımcı olamamıştır. Henüz kendine ait bir kent eğlence geleneği ve dansını yaratamamış Türk toplumu, tangoyu kolaylıkla benimsemiştir. İlk yıllarından itibaren cumhuriyet baloları, resmi davetler, nişanlar, düğünler tangosuz açılmaz olmuştur. Kadın ve erkek aynı topluluk içinde, el ele, diz dize olabilmıştır. Plak firmaları başladıkları tango plakları üretimini 1965'e kadar kesintisiz sürdürmüştür. Yüzlerce yerli tango kaydının yanı sıra Arjantin, Fransız, Alman, Rus, Yunan tango plakları ithal edilerek piyasalara sunulmuştur" (Ünlü, 2016, 341-342).

Bazı tangolar Avrupa'da kabul görmüş konserlerde, radyolarda yayımlanmıştır. Necip Celal tarafından yapılan çalışmalar uluslararası nitelik kazanmış, yazdığı bazı eserler başka ülkelerin müzisyenlerine adandığı görülmüştür. Nedim Erağan buna ilişkin bir anısını şu şekilde ifade etmektedir:

"1991 yılı mayıs sonlarında Arjantin'in ünlü orkestrası *Raull Garelo* ve tango sözü yazarı, Arjantin *National Tango Akademisi* Başkanı Horacio Ferrer ülkemize geldiler; Ankara konserlerinden sonra İstanbul'da da dört konser verdiler. Dans ikilisi tangonun en güzel örneklerini bizlere sundu. Beraber olduğumuz günlerde kendilerine bazı Türkçe tangoların notalarını verdim. İki gün sonraki son konserlerinde bu tangolardan birinin yepyeni düzenlemesi ve İspanyolca sözleri hazırdı. Bu Necip Celal'in ünlü 'sevdim bir genç kadını' sözleri ile başlayan *Özleyiş* tangosuydu. Horacio Ferrer tangoya yeniden İspanyolca sözler yazdı. Artık Türkçe tangolarımız da tangonun anayurdu Arjantin yolundaydı (Erağan, 1994: 89-90).

Tangoların sözleri, ya bestecileri tarafından ya da çoğunlukla amatör şairlerce yazılmıştır. Bunlar arasında en göze çarpan isim, Bedri Noyan'dır. O zamana kadar Türk toplumunun geçmişinde çok önemli yer tutan geleneksel müzik, yenilikçi eserlerde de kendini göstermiştir. Müzik yakından incelendiğinde, sanatçıların geleneksel müzikten de etkilendiği görülmüştür (Narter, 2016: 204). Türkçe tango bestecileri; Fehmi Ege, Necip Celal Andel, Necdet Koyutürk, Kadri Cerrahoğlu, Mustafa Şükrü Alpar, Ziyaettin Sarıkartal, Hüseyin Akıska, Ferdi Daryal, İbrahim Özgür, Faik Bereket, Nusret Rıfki, Selmi Andak, Engin Ege, Erdener Koyutürk, Özden Koyutürk ve Hadi Asitanelioğlu'nu örnek olarak verebiliriz.

Nota yayıncılığı sayesinde bestecilerin Türkçe tango eserleri çoğunlukla piyano eşlikli olarak yayınlanmıştır. "1930'larda basılmış Türkçe tangolar Şamlı İskender Kutmani- Musiki Alati ve Nota Neşriyat Evi, Jorj D. Papajorjiu Yayımı gibi yayınevlerinin yayımladığı notalarla müzik kültürümüze çok hizmet etmiştir" (Erağan, 1994:122-123).

Resim 4: İskender Kutmani basımı tango notası örnekleri.

Resim 5: Jorj D. Papajorjiu Yayımı tango notası örnekleri.

"İlk tango şarkıcılarının plaklarıyla Türkçe tangolar bütün Türkiye'de yayılmıştır. Seyyan Hanım, Mahmure Hanım, Birsen Hanım, Seyyide Poroy ilk plakların büyüleyici sesleri olmuşlardır. 1970'li yılların sonuna kadar gelen bu isimlere Celal İnce, Saime Şengil, Saime Kentmen, Bedriye Tüzün, Nezahat Onaner, Şecaattin Tanyerli, Yaşar Güvenir, Zehra Eren, Erol Büyükburç, Necla İz, İbrahim Solmaz, Nevzat Yalaz, Aydın Esen, Ayten Alpman, Esin Engin, Mefaret Atalay, Zeki

Müren, Ayla Büyükataman, Tülin Yakarçelik gibi ses sanatçıları katılmıştır” (Akgün, 1993: 110-111).“Türkiye'nin ilk ve en önemli bandoneon müzisyeni Orhan Avşar (1917-1974), Türkiye'de Arjantin tangosunun simgesi sayılır. Tipik Orkestra adıyla Orhan Avşar'ın kurduğu bu orkestra, Türkiye'nin ilk Arjantin tango orkestrası olarak tarihte yerini alır. Yeni açılan İstanbul Radyosu'yla birlikte başlayan orkestranın programları, Orhan Avşar'ın vefatına kadar sürmüştür” (Narter, 2016: 205, 206). Arjantin tangolarının solisti ise Selçuk Kaskan olarak bilinmektedir.

“1950'lerden itibaren dünyadaki popülerliğini kaybetmesine paralel olarak tango, Türkiye'de de önemini yitirmiş, 1990'lı yıllardan itibaren yeniden gündeme gelmiş ve özellikle son yıllarda popülerlik kazanmaya başlamıştır” (Aydinoğlu, 2011: 11). Nedim Erağan başkanlığında Tango Dostları Derneği kurulmuştur. “1979'da gerçekleşen bu dernekleşme faaliyeti, Türkiye'de tango kültürünün gelişimi içinde sayılması gereken kilometre taşlarından biri olmuştur. Tango severler, İstanbul Radyosu karşısında küçük bir daire tutarak örgütlenmişlerdir. Türkiye'deki tango kültürünün geliştirilmesinin yanı sıra, Türkçe tangoların korunması ve yaşatılması amacıyla söyleşiler, konferanslar, konserler, geceler gibi çeşitli etkinlikler düzenlenmiştir” (Narter, 2016: 207-208).

Türkiye'de tango günümüzde bazı solistler tarafından yeni yorum, düzenlemelerle tekrar canlandırmak amacıyla çalışmalar yapılmakta, stüdyo kayıtlarıyla, konserlerle, tango geceleri ve festivalleriyle yeniden icra edilmektedir. Ayrıca Türkiye'de Band-o-neon, Tang-Esta, Tango+ gibi çeşitli tango toplulukları oluşmuştur. “Türkiye'de tangonun kilometre taşları arasında, 1982-2013 yılları arasında TRT Radyo 3'de otuz bir yıl boyunca kesintisiz olarak hazırlayıp sunduğu açıklamalı Arjantin tango müzik programıyla ömrünü Arjantin tango müziğini tanıtmaya ve tanıtmaya adanmış ve halen bu misyonunu sürdüren Fehmi Akgün ismini saymak gerekir” (Narter, 2016: 209). Günümüzde hala çeşitli radyo programlarında tango programları hazırlanıp sunulmaya devam edilmektedir.

Sonuç

Tango, dans, müzik ve edebiyatın bir araya gelmesinden oluşan bir ifade biçimidir. Her ülke barındırdığı kültürel, toplumsal ve sosyal öğeleri tangoya yansıtarak bu ifade biçimini oluşturmuştur. Tango birçok toplumun etkisiyle gelişmiş ve değişmiştir. Buna göre; Türk tangosu, Fransız tangosu, Arjantin tangosu gibi stiller ortaya çıkmıştır. Tango hemen hemen her toplumda sosyo-kültürel yaşamın bir parçası haline gelmiştir. Sokak kültüründen balolara uzanan geniş bir alana yayılmıştır. Aşk, hüznün, tutku ve özlem gibi konular tango müziğinin temaları olmuştur. Tarihsel olarak incelendiğinde tango müziği; dans etmek için, dinlemek için ve konser için tango gibi üç aşamaya ayrıldığı görülmektedir.

Kayıt ve ses teknolojisinin icat edilmesi, internet çağının başlaması, tango derneklerinin kurulması, balolar ve kursların düzenlenmesi tangonun yayılması hususunda önemli katkılar sağlamıştır. Tango müziği sürekli gelişim göstererek yoluna devam etmektedir. Günümüzde tango müziği ve dansı tüm dünyada popüleritesini artırarak sürdürmektedir. Bu açıdan tango müziği severlerinin sayısının arttığı bir gerçektir.

Her ülkede olduğu gibi Türkçe tangolar da kendi kültürünün etkilerini ve makam yapılarını görmek mümkündür. Günümüzde Türkçe tangolar bazı tango severler, solistler sayesinde yaşatılmaya çalışılmaktadır. Gelecek nesillere aktarılması ve unutulmaya yüz tutmuş tangolar yeniden kayıt altına alınmaya başlanmıştır. Televizyon, radyo ve konser programları düzenlenmektedir. Bazı besteciler tarafından yeni tangolar bestelenmeye devam edilmektedir. Tango dersleri, geceleri, konserleri, albümleri çoğalmaktadır. Tango böylece Türkiye'de sıklıkla icra edilen bir tür olmuştur.

Türkiye'de tango müziği, Türkçe sözlü tangolar ve Arjantin tangolar olmak üzere iki ayrı şekilde kendini göstermektedir. Türkiye'de tango orkestraları kurulmuş, konserler, festivaller, radyo programları hazırlanmış, plak, kaset ve cd kayıtları yapılmış, içinde bulunduğumuz yüzyılda da yeni gruplar kurularak tangonun yaşatılması için çalışmalar yapılmaya devam edilmektedir.

Kaynakça

- Akgün, F. (1993). Yıllar Boyunca Tango 1865-1993. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Akgün, F. (2002, 12 Mayıs). Tangonun Büyülü Sesi Bandoneon. Cumhuriyet Gazetesi, URL: <http://www.tangopedi.com/tangonun-buyulu-sesi-bandoneon/>
- Alimdar, S. (2016). Osmanlı'da Batı Müziği. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Aydinoğlu, O. (2011). Toplumsal Cinsiyet Rollerini Açısından Tango'nun Diyalektiği. Porte Müzik ve Dans Araştırmaları Dergisi, 2(3), 1-12.
- Clarke, D. (Ed.) (1989). The Penguin Encyclopedia of Popular Music. Viking: London.
- Erağan, N. (1998). Tramvaylı Günler ve Eski Tangolar. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
- Hess, R. (2007). Tango. Işık Ergüden (Çev.). Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.
- Narter, Y. (2016). Tango Böyle Bir Şey!. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Savigliano, M. E. (2004). Tango Tutku'nun Ekonomi Politikası. Serdar Aygün (Çev.). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Tül Demirbaş, A. (2017). Milonganın Eşik Bekçileri: Tango DJ'leri. Sosyoloji Dergisi 38 (1), 163-178.
- URL:<http://earsiv.sehir.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11498/49508/001525816006.pdf?sequence=1&isAllowed=5>

Ünlü, C. (2016). Git Zaman Gel Zaman. İstanbul: Pan Yayıncılık.

Summary

Tango, which has a history of more than a century, emerged from the street culture of Buenos Aires, although initially seen as a dance, it has gradually ceased to be just a dance with music and literature. Tango has been recognized as a form of expression owned by the national subculture and in the course of time, it has become a communal artistic product owned by the upper culture. According to various sources, the origin of the word tango is based on Africa, later expressing the dance performed along with the instrument and the homeland of tango has been considered to be Argentina. As can be seen, tango is actually composed of cultural elements of many different societies, and has changed and developed in the light of the social, cultural and social influences it has received from different cultures.

The tango music was first introduced as an instrumental music. The musical genres from which tango was originated are thought to be habanera, milonga and Tango Andaluz. The tango music, later added vocals to its content. While the lyrics of tango contained sexual themes in the beginning stages, it has been changed in the course of time referring to themes such as love, pain, sadness, women, and it has also referred to political and social words. The most popular tango singer of the time is known as Carlos Gardel.

When examined in general, the major instruments of tango are; violin, piano, bandoneon and contrabass. When we examine further in the past, it is seen that it is used in instruments such as flute, guitar, harp, accordion, mandolin and clarinet in tango music. Without doubt, when we say tango the first thing that come to mind is bandoneon. Even though Bandoneon is known as the national instrument of Argentina, in fact it was manufactured as an alternative instrument due to the difficulty of carrying the church organ in Germany, but as it was difficult to play the organ, it didn't attract attention and was somehow migrated to Argentina.

Even though tango is known as a dance music, in fact it is not possible to define tango only as a dance or music. For example; Astor Piazzolla has created tango as a music for listening only, rather than a dance. Therefore, when it comes to tango music, the first name that comes to mind is Astor Piazzolla. Astor Piazzolla, the pioneer of the modern tango movement, in other words Tango Nuevo (New Tango), has realized the transition of tango music to concert music. The tango music written by Piazzolla who has also studied classical music in Paris brought this music to an international level.

While tango became widespread in Europe, its effects began to be felt also in Turkey. Especially in the late nineteenth century with the emergence of recording and audio technology, thanks to the tango music albums brought to Turkey from Europe, it has begun to take its place in the Republic Balls after declaration of the Republic in Turkey. Tango which emerged at the Republic Balls in the upper level of society has spread to many different parts sectors of society over time.

While tango has been primarily perceived as a song rather than a dance music in Turkey, it consists of vocal works. The Instrumental tango sample is almost non-existent. In Turkish tango music, the theme in the lyrics is women and it is usually told by love words written by men.

Tango has arrived in Turkey tango in the early 19th Century, primarily with Turkish lyrics to foreign melodies with musical arrangements and these songs have been sang by soloist such as Afife Hanım who has studied abroad. Following that with the works of composers like Fehmi Ege, Necip Celal Andel ve Necdet Koyutürk, a Turkish tango music tradition has formed with the works of composers such as Fehmi Ege, Necip Celal Andel and Necdet Koyutürk. With the development of recording and sound technology, these works were recorded on the records by soloists such as Seyyan Hanım, Birsen Hanım and Mahmure Handan Hanım. Also musicians like Orhan Avşar who studied in Argentina and who can play bandoneon are known as representatives of the Argentinian tango music in Turkey. From this point of view, the tango music in Turkey displays itself in three phases such as tango with Turkish Lyrics written to Foreign melodies, Turkish tango music composed by Turkish composers and Argentinian tango music which is performed by Turkish musicians.

Even though we come across many historical works about tango, we can see that studies regarding tango music performed in Turkey are limited. In this study, a situation assessment has been made by screening the literature and therefore descriptive research method was used from qualitative research. In this article, tango has been approached within a historical framework, the emergence of tango and its music, its achieving fame, the importance of Astor Piazzolla, which has marked an era in tango music, the history and characteristics of Turkish tango music.